

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Valoración e intervención en Xerontoloxía	Código	653491001	
Titulación	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	González-Abraldes Iglesias, Isabel	Correo electrónico	i.gonzalez-abraldes@udc.es	
Profesorado	González-Abraldes Iglesias, Isabel Millan Calenti, Jose Carlos	Correo electrónico	i.gonzalez-abraldes@udc.es jose.millan.calenti@udc.es	
Web	http://gerontologia.udc.es			
Descrición xeral	Coñecer as principais alteracións da saúde que afectan as persoas maiores así como os principais instrumentos de valoración e as principais pautas de intervención en orde a conseguir mellorar o seu estado de benestar			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realizan cambios 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Traballos tutelados e recensiones bibliográficas Disposición na Plataforma Moodle dos presentacións e material complementario da materia *Metodoloxías docentes que se modifican Realización da Proba de resposta múltiple (1ª e 2ª oportunidade): realizarase online a través da plataforma Moodle 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Moodle e Correo electrónico 4. Modificacións na avaliación Traballos tutelados: 20%: Elaboración de Traballos Asistencia e participación en clase: 5% Proba de resposta múltiple: 75%. Exame tipo test composto por 40 preguntas con catro respostas cada unha das cales unicamente unha será correcta. O exame realizarase online a través da plataforma Moodle. *Observacións de avaliación: Para superar o exame o alumno deberá obter unha puntuación final do 50% do total, unha vez restados os puntos das falladas 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Ningunha			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
A3	Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno.
A4	Estar en condicións de dirixir calquera recurso xerontolóxico.

A5	Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.
A6	Adquirir as competencias necesarias para aplicar o método científico no desenvolvemento de proxectos.
A7	Ter os coñecementos suficientes para incorporarse como investigador en actividades de I+D+i.
A8	Coñecer as diferentes convocatorias públicas e privadas para a consecución de financiamento e estar en condicións de elaborar un proxecto.
A10	Saber analizar os resultados obtidos na actividade profesional a fin de poder integralos en liñas de investigación e dentro delas, en proxectos do eido da Xerontoloxía e a Xeriatría.
A11	Saber difundir os resultados obtidos na actividade asistencial a través das diferentes fontes de información xerontolóxicas e xeriatricas.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B2	Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B4	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Social de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.
B6	Ser capaz de incorporarse a calquera equipo de I+D+i.
B7	Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender os distintos roles de cada un dos membros dos equipos e a maneira de coordinar as actuacións	AP1	BP1	CM1
	AP2	BP2	CM2
	AP3	BP3	CM5
	AI1	BP4	CM6
		BI1	CM8
	BI2		
Comprender as características que han de reunir os equipos de intervención en xerontoloxía.	AP4	BP1	CM1
	AI1	BP2	CM2
	AI3	BP3	CM7
	AM1	BP4	CM8
		BI1	
		BI2	
	BM1		

Comprender os criterios e matices do concepto da dependencia.	AP1 AP2 AP3	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1 BM1	CM1 CM2 CM4 CM5 CM6 CM7 CM8
Aplicar os coñecementos adquiridos a fin de realizar valoracións integrais.	AP1 AP2 AP3 AP4 AI1 AI2	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1 BM1	CM1 CM2 CM4 CM5 CM6 CM7 CM8
Razoar metodicamente co resto de membros do equipo profesional, estando capacitados para discutir a información e interactuar a fin de obter as conclusións máis adecuadas acerca das pautas de intervención de acordo ás valoracións previas.	AP1 AP2 AP3 AP4 AI1 AI2 AI3 AI4	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1	CM1 CM2
Desenvolver habilidades de aprendizaxe para a partir dos criterios de valoración establecidos poder establecer as pautas de intervención adecuadas á problemática exposta	AI1 AI2 AI3 AM1 AM2	BI2 BM1	CM2 CM7

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. O traballo en equipo en Xerontoloxía	1.1. Introducción 1.2. Interdisciplinariedad e multidisciplinariedad 1.3. Equipo de Intervención xerontolóxica 1.4. Plan xeral de intervención 1.5. Equipos segundo o ámbito de intervención 1.6. Intervención con familias 1.7. Apoio Xerontolóxico a Domicilio 1.8. Bibliografía básica recomendada
TEMA 2. Competencias dos distintos profesionais	2.1. Introducción 2.2. Papel dos distintos profesionais na atención xerontolóxica 2.3. Médico 2.4. Psicólogo clínico 2.5. Enfermeira 2.6. Terapeuta ocupacional 2.7. Fisioterapeuta 2.8. Logopeda 2.9. Traballador social 2.10. Sociólogo 2.11. Psicopedagogo 2.12. Bibliografía básica

TEMA 3. Discapacidade e Dependencia	3.1. Introdución e bases conceptuais 3.2. Discapacidades, deficiencias e estado de saúde 3.3. Dependencia: Valoración e gradación 3.4. Clasificacións Internacionais 3.5. Bibliografía
TEMA 4. Lei da Promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia	4.1. Antecedentes e situación actual 4.2. Financiamento e proceso de implantación 4.3. Competencias da Administración Autónoma e Entidades Locais 4.4. Equipos de Valoración 4.5. Valoración da Dependencia dentro do Sistema Nacional da Dependencia 4.6. Bibliografía recomendada
TEMA 5: Valoración do paciente ancián	5.1. Historia Clínica 5.2. Valoración Xerontolóxica Integral 5.3. Grandes síndromes xerontolóxicas 5.4. Os instrumentos de valoración e as súas características 5.5. Detección precoz da deterioración 5.6. Valoración Clínica 5.7. Valoración Funcional 5.8. Valoración Cognitiva 5.9. Valoración Afectiva 5.10. Valoración Social e ambiental
TEMA 6: Actividades da Vida Diaria	6.1. Conceptos e características 6.2. Metodoloxía na elaboración de escalas ou procedementos de valoración funcional 6.3. Función e valoración funcional 6.4. Actividades básicas, instrumentais e avanzadas da vida diaria 6.5. Bibliografía
TEMA 7: Actividades básicas da vida diaria	7.1. Principais instrumentos de valoración 7.2. Índice de Barthel 7.3. Índice de Katz 7.4. Escala de Incapacidade Física da Cruz Vermella 7.5. Avaliación de autocuidado de Kenny 7.6. Escala de Klein- Bell 7.7. Escala Pulses para a Valoración Funcional 7.8. Subescala OARS- AVD 7.9. Escala de Observación de AVD de Montorio 7.10. Bibliografía
TEMA 8: Actividades Instrumentais da Vida	8.1. Actividades Avanzadas da Vida Diaria 8.2. Principais instrumentos de valoración 8.3. Escala de Saúde Funcional de Rosow e Breslau 8.4. Escala Física de AAVD de Siu e Reuben 8.5 Bibliografía
TEMA 9: Escalas mixtas para a valoración da capacidade funcional	9.1. Escala de Demencia de Blessed 9.2. Escala de avaliación rápida da incapacidade (RDRS-2). 9.3. Escala Bayer (B-ADL) 9.4. Escala de Vida Funcional de Sanro 9.5. Huntington´s Disease 9.6. Activities of Daily Living 9.7. Bibliografía

TEMA 10: Valoración psíquica: cognición, conduta e afectividade	10.1. Obxectivos da valoración cognitiva 10.2. Historia clínica e peculiaridades da exploración 10.3. Pautas no procedemento de exploración 10.4. Funcións cognitivas a explorar e modos de exploración 10.5. Bibliografía
TEMA 11: Principais instrumentos de avaliación cognoscitiva	11.1. Test cognitivo de Crichton. 11.2. Cuestionario abreviado sobre o estado mental de Pfeiffer. 11.3. Test do reloxo de Shulman. 11.4. Mini Mental State de Folstein. 11.5. Mini Exame Cognoscitivo de Lobo. 11.6. Global Deterioration Scale (GDS) de Reisberg. 11.7. Escala de Blessed, Tomlinson e Roth. 11.8. Clinical Dementia Rating. Functional Assessment Staging (FAST). 11.9. Bibliografía
TEMA 12: Avaliación dos síntomas psicolóxicos e conductuais	12.1. Inventario Neuropsiquiátrico (NPI) 12.2. Escala NPI- Nursing Home 12.3. Escala de Valoración de Patoloxía Conductual na Enfermidade de Alzheimer (Behave- AD) 12.4. Subescala non cognitiva da Escala de Valoración da Enfermidade de Alzheimer (ADAS-non cognitivo) 12.5. Escala de puntuación psiquiátrica breve (BPRS) 12.6. Inventario de Axitación de Cohen- Mansfield 12.7. Inventario do comportamento frontal 12.8. Bibliografía
TEMA 13: Valoración afectiva do ancián	13.1. Modo de proceder na valoración do estado psicoafectivo 13.2. Instrumentos de medición 13.3. Escala de Valoración de Hamilton para a ansiedade 13.4. Inventario de ansiedade de Beck 13.5. Escala de Depresión e Ansiedade de Goldberg 13.6. Escala de Depresión Xeriátrica de Yesavage 13.7. Bibliografía
TEMA 14: Valoración nutricional	14.1. Introducción 14.2. Necesidades nutricionais 14.3. Valoración do estado nutricional 14.4. Patoloxías relacionadas coa malnutrición 14.5. Bibliografía básica recomendada
TEMA 15: Prevención da enfermidade e a discapacidade	15.1. Introducción 15.2. Exames de saúde 15.3. Hipertensión arterial 15.4. Obesidade e trastornos das lipoproteínas 15.5. Actividade física 15.6. Abuso e dependencia de substancias: Alcol e tabaco 15.7. Prevención da fragilidade, accidentes e iatrogenia 15.8. Bibliografía

TEMA 16: Valoración e Intervención Social	16.1. Introducción 16.2. Principais instrumentos de valoración 16.3. Escala Xixón 16.4. Escala de Recursos Sociais (OARS) 16.5. Coidadores familiares de persoas con dependencia 16.6. Programas de intervención dirixidos a coidadores familiares 16.7 Valoración da sobrecarga asistencial 16.8. Malos tratos e persoas maiores 16.9. Bibliografía
TEMA 17: Calidade de Vida	17.1 Introducción e conceptos 17.2 Calidade de vida relacionada coa saúde (CVRS) 17.3 Dimensións 17,4 Calidade de Vida e persoas maiores 17.5. Instrumentos de medición 17.6 Contidos e dimensións da calidade de vida 17.7. Perfil de saúde de Nottingham 17.8. Sickness Impact Profile 17.9. Bibliografía recomendada
TEMA 18: Axudas técnicas e contorna	18.1. Indicacións e contraindicacións 18.2. Clasificación das axudas técnicas 18.3. Adecuación da contorna 18.4. Lei de accesibilidade e supresión de barreiras arquitectónicas da CC. AA. Galega 18.5. Bibliografía recomendada Nota: Este tema podería impartirse nun Centro de Atención a Persoas Maiores a fin de observar in situ os aspectos específicos do tema.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1	2	40	42
Sesión maxistral	A1 A2 A3 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C4 C6 C8	34	51	85
Recensión bibliográfica	A5 A6 A7 A8 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C5 C7	1.5	15	16.5
Atención personalizada		6.5	0	6.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba de resposta múltiple	Exame tipo test composto por corenta preguntas con catro respostas cada unha das cales unicamente unha será correcta. As preguntas mal contestadas restarán 0,33 puntos sobre as correctas, non restando as non contestadas. Para superar o exame o alumno deberá obter unha puntuación final do 65% do total unha vez restados os puntos das falladas. Ej; 30 ben, 4 mal e 6 non contestadas. A puntuación final será $30 - 4 \cdot 0,33 = 28,68 = 26$.
Sesión maxistral	Exposición dos diferentes temas que constitúen a materia. Terase en conta a asistencia ás clases maxistras na cualificación final

Recensión bibliográfica	Análise crítica dun artigo científico mediante a súa comparación con outros artigos do mesmo ámbito.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Recensión bibliográfica	A través da atención personalizada guiaráselle ao alumno na resolución das dúbidas expostas e a elaboración dos traballos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Recensión bibliográfica	A5 A6 A7 A8 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C5 C7	Pola elaboración de recensions de acordo aos artigos recomendados polo profesor.	10
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1	Exame tipo test composto por corenta preguntas con catro respostas cada unha das cales unicamente unha será correcta. As preguntas mal contestadas restarán 0,33 puntos sobre as correctas, non restando as non contestadas. Para superar o exame o alumno deberá obter unha puntuación final do 65% do total unha vez restados os puntos das falladas. Ej; 30 ben, 4 mal e 6 non contestadas. A puntuación final será $30-4*0,33=28,68 = 26$.	75
Sesión maxistral	A1 A2 A3 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C4 C6 C8	Pola asistencia ás leccións maxistrais e a elaboración de traballos na aula	15

Observacións avaliación

TRABAJOS TUTELADOS: - Caso de detectar fraude, copia o plagio en la redacción del trabajo de la asignatura, implicará un suspenso en la oportunidad de evaluación afectada (0,0) y remisión directa a la oportunidad siguiente.   - Dicha actitud se comunicará a la Comisión Académica y al resto de profesores del título.   - En caso de que se reitere la irregularidad en una 2ª evaluación, la Comisión podrá solicitar al Rector la expulsión temporal o perpetua del alumno del Máster cursado.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Millán Calenti JC (2011). Gerontología y Geriatría. valoración e Intervención. Madrd. Ed. Médica Panamericana - Millán calenti jC (2006). Principios de Gerontología y Geriatría. Madrid. Ed. Mc-Graw Hill Interamericana
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xerontoloxía Social I/653491002
Xerontoloxía Clínica I/653491003

Materias que continúan o temario

Observacións

Coñecementos de Inglés para poder ler e comprender artigos científicos da área da Xerontoloxía e Xeriatria.

Caso de detectar fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia, implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada (0,0) e remisión directa á oportunidade seguinte. Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título. En caso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou perpetua do/a alumno/a do título cursado. Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do I Plan de Sustentabilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia: a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático. b.- De realizarse en papel: -Non se utilizarán plásticos. -Realizaranse impresións a dobre cara -Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías